

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

ПОРЯДОК
підготовки дисертаційного дослідження
на здобуття наукового ступеня «Доктор філософії»
зі спеціальності 053 Психологія
(методичні рекомендації)

Київ - 2025

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Українського
державного університету імені Михайла Драгоманова
Протокол №5 від 30 грудня 2025 р.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Валерій ПОЛЩУК, доктор психологічних наук, професор
Олена БОНДАРЧУК, доктор психологічних наук, професор

УКЛАДАЧІ :

Валентина ВОЛОШИНА, доктор психологічних наук, професор, завідувачка кафедри теоретичної та консультативної психології факультету психології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, гарант освітньо-наукової програми «Психологія» (PhD);

Ірина БУЛАХ, доктор психологічних наук, професор, декан факультету психології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;

Роман ПОПЕЛЮШКО, доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри теоретичної та консультативної психології факультету психології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;

Любов ДОЛИНСЬКА, кандидат психологічних наук, професор, завідувачка кафедри соціальної психології факультету психології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Людмила ШИРЯЄВА, кандидат психологічних наук, професор, директор Навчально-наукового Центру вечірнього навчання Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Порядок підготовки дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня «Доктор філософії» зі спеціальності 053 Психологія (методичні рекомендації). 2-е видання, виправлене і доповнене // Київ: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025, 32 с.

Методичні рекомендації «Порядок підготовки дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня «Доктор філософії» зі спеціальності 053 Психологія» укладені відповідно нормативних документів, що розкривають вимоги до дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня «Доктор філософії». Містять узагальнену, стислу і впорядковану інформацію щодо специфіки підготовки та оформлення дисертаційного дослідження зі спеціальності 053 «Психологія». Призначені для здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» зі спеціальності 053 «Психологія», наукових керівників, науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти.

© Волошина В., Булах І., Попелюшко Р., Долинська Л.,
Ширяєва Л., 2025

© Видавництво УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025

ЗМІСТ

Передмова	4
1 Сутнісний зміст наукової діяльності здобувача освітнього ступеня «Доктор філософії» зі спеціальності 053 Психологія.....	5
2 Етапи підготовки та виконання дисертаційного дослідження з психології.....	7
3 Структура дисертаційної роботи з психології.....	9
4 Загальна характеристика дисертаційної роботи з психології.....	11
5 Вимоги до технічного оформлення дисертаційної роботи з психології.....	19
6 Рекомендації до оформлення бібліографічних посилань та списку використаної літератури.....	21
7 Перелік використаних література.....	27
8 Зміст та наповнення додатків.....	28

ПЕРЕДМОВА

Дисертаційне дослідження є обов'язковою умовою виконання наукової складової освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, спеціальності 053 Психологія, ОНП Психологія.

Наукова складова освітньо-наукової програми «Психологія» в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова передбачає проведення здобувачем ступеня доктора філософії власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Зміст дисертації, як самостійного дослідження, має бути орієнтований на розв'язання актуальної наукової проблеми у межах спеціальності 053 Психологія та реалізуватися у завданнях наукового дослідження. Результати дисертаційного дослідження мають характеризуватися науковою та практичною новизною й оригінальністю внеску теоретичних та практичних знань у галузь 05 Соціальні та поведінкові науки, що попередньо оприлюднюються у наукових публікаціях.

Методичні рекомендації з підготовки дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня «Доктор філософії» зі спеціальності 053 Психологія розроблені відповідно до освітньо-наукової програми «Психологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (2024), Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня Доктор філософії у галузі 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психології (Наказ МОН України від 20.07.2022 р. № 646) та згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» і «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р., Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (Постанова КМУ від 23.03.2016 № 261), Вимоги до оформлення дисертації (Наказ МОН від 12.01.2017 №40) редакція від 12.07.2019, Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: Наказ Міністерства освіти і науки України 23 вересня 2019 року № 1220, Постанови Кабінет Міністрів України № 502 від 19 травня 2023 Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів, Порядку функціонування інформаційної системи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти «NAQA.Svr» зі змінами, що набули чинності 01.01.2025, що регулюють процес підготовки науково-педагогічних кадрів та з урахуванням сучасних рекомендацій і визнаних ефективних практик наукової освіти Європейського освітнього простору.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-наукової програми:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.	
2.	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
3.	РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.	ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
4.	РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.	СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.
5.	РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.	СК 6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.
6.	РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.	СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства.
7	РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.	

РОЗДІЛ 1
СУТНІСНИЙ ЗМІСТ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ЗДОБУВАЧА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 053 ПСИХОЛОГІЯ

Наукова діяльність здобувача третього рівня вищої освіти спрямована на проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень.

Фундаментальні наукові дослідження – це теоретичні та експериментальні наукові дослідження, спрямовані на одержання нових знань про закономірності організації та розвитку суспільства та особистості, їх взаємозв'язків. До результатів фундаментальних наукових досліджень відносять теоретичні положення, нові методи та технології пізнання, виявлення закономірностей розвитку особистості та суспільства тощо.

Прикладні наукові дослідження – це теоретичні та експериментальні наукові дослідження, спрямовані на одержання і використання нових знань у практичній сфері психологічної науки і практики соціальної та поведінкової галузі діяльності особистості. Результатом прикладних наукових досліджень є нові знання, орієнтовані на створення нових або вдосконалення існуючих методів, технологій чи конкретних засобів щодо розв'язання актуальних психологічних завдань та запитів суспільства.

Наукові дослідження здійснюються з метою отримання наукового результату. Науковий результат – це нове наукове знання, отримане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень. Науковий результат може бути у формі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, патенту, проекту нормативно-правового акта, нормативного документа або науково-методичних документів, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову тощо.

Науково-прикладний результат – це отримані під час проведення прикладних наукових досліджень нові або істотно вдосконалені матеріали, системи, нові або розширені послуги, введені в дію інновайні конструктивні рішення, завершені випробування, розробки, що апробовані та можуть бути впроваджені в практику психологічної діяльності. Науково-прикладний результат може мати форму проекту нормативно-правового акта, нормативного документа або науково-методичних документів тощо.

До основних наукових результатів здобувачів ступеня доктора філософії належать:

- дисертація ;
- наукові доповіді (повідомлення) на конференціях, науково-методичних семінарах, симпозіумах, ворк-шопах, панельних дискусіях тощо;
- тези доповідей на наукових конференціях;
- наукові статті;
- монографії чи розділи монографії;
- звіти про науково-дослідну роботу;

- методичні рекомендації, навчально-методичні посібники тощо.

РОЗДІЛ 2

ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ З ПСИХОЛОГІЇ

Проведення наукового дослідження потребує чіткого планування, організації і виконання в певній логічній послідовності.

У процесі проведення наукового дослідження з психології виділяють п'ять послідовних етапів роботи:

ПЕРШИЙ ЕТАП. Підготовка програми наукового дослідження, яка повинна включати наступну інформацію:

- постановка проблеми дослідження;
- визначення мети та конкретизація завдань дослідження, необхідних для досягнення поставленої мети;
- визначення об'єкта і предмета дослідження;
- розробка структури та змісту наукового дослідження;
- проведення пілотажного дослідження з метою підтвердження актуальності обраної проблеми дослідження та перевірки надійності методи та процедур основного дослідження.

ДРУГИЙ ЕТАП. Проведення теоретичного аналізу проблеми психологічних дослідження. У процесі реалізації цього етапу проводиться огляд наукової, методологічної та методичної літератури, де окреслені основні (попередні та сучасні) етапи розвитку зарубіжної та вітчизняної наукової думки за обраною проблемою:

- стисло схарактеризовуються результати вже існуючих досліджень з обраної проблеми, виокремлюються питання, які залишились невирішеними та визначається власне передбачення розв'язання проблеми; уточнюється зміст теми дисертаційного дослідження.

- формулюються висновки щодо найважливіших теоретико-методологічних наукових розвідок обраної проблеми дослідження та обґрунтовуються теоретико-методологічні підходи до емпіричного розв'язання власної теми дослідження.

ТРЕТІЙ ЕТАП. Обґрунтування вибору емпіричної складової дослідження, де описуються обрані методи вирішення завдань, мета їхнього вибору для дослідження та, безпосередньо, результати констатувального експерименту вивчення обраної теми. Він включає:

- опис основних методів та діагностичних методик дослідження психологічних феноменів;
- визначення критеріїв та показників теми психологічного дослідження;
- вибір групи респондентів для констатувального етапу дослідження;
- кількісний та якісний аналіз результатів проведеного експериментального дослідження;

- узагальнення результатів констатувального дослідження з висвітленням того, що має стати ключовим у вирішенні обраної теми на сучасному етапі розвитку особистості та суспільства;
- порівняльна оцінка достовірності отриманих результатів з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних наукових розвідок за умови їх наявності;
- розробка концептуальної моделі розв'язання теми дослідження;
- формулювання висновків, де викладаються найважливіші емпіричні результати психологічного дослідження.

ЧЕТВЕРТИЙ ЕТАП. Опис наукових результатів формувального експерименту, які дозволяють підтвердити науково-прикладне значення одержаних результатів щодо вирішення теми психологічного дослідження:

- обґрунтовується можливість використання сучасних психологічних технологій, програм, засобів, які б враховували соціально-психологічні зміни й трансформації особистості та суспільства для вирішення теми психологічного дослідження;
- розробляється психологічна програма (профілактична, корекційна, розвивальна, консультативна, тренінгова), орієнтована на вирішення проблеми дослідження;
- проводиться апробація розробленої психологічної програми;
- здійснюється кількісний та якісний аналіз результатів формувального експерименту із зазначенням порівняльних показників контрольної та експериментальної груп респондентів;
- розробляються методичні рекомендації щодо використання запропонованої психологічної програми чи засобів діяльності практичних психологів у процесі вирішення проблеми, актуалізованої у психологічному дослідженні;
- формулюються висновки, які мають містити результати розв'язаної наукової проблеми (завдання), її значення для науки і практики. У висновках необхідно наголосити на якісних і кількісних показниках вирішення проблеми за результатами формувального експерименту.
- формулювання загальних висновків до дисертаційного дослідження, які мають стисло презентувати ключові аспекти кожного етапу дисертаційного дослідження та визначити перспективи подальших наукових розвідок щодо досліджуваного психологічного напрямку.

П'ЯТИЙ ЕТАП. Оформлення дисертаційного дослідження у відповідності до вимог Наказу № 40 від 12.01.2017 МОН України (редакція 12.07.2019).

ПУБЛІКАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ

Відповідно до постанови КМ України від 12.01.2022 р. № 44 для захисту дисертації на ступінь Доктора філософії (PhD) необхідно опублікувати не менше трьох статей у наукових фахових виданнях, включених до переліку наукових спеціалізованих видань України на дату публікації.

Основні наукові результати дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з психології повинні бути висвітлені не менше ніж у 3 наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації. До наукових публікацій зараховуються також статті в періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача. До такої публікації може прирівнюватися публікація у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії “А”, або в закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus;

– статті в наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії “Б” (замість однієї статті може бути зараховано монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві).

Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого - третього квартилів (Q 1 - Q 3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до 2 публікацій. Якщо стаття написана у співавторстві (більше 2 осіб), то вона зараховується як 0,5 публікації.

РОЗДІЛ 3 СТРУКТУРА ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Структура дисертаційної роботи – це чітко регламентована послідовність розміщення її основних частин.

Структура дисертаційної роботи повинна мати такі основні елементи:

- титульний аркуш;
- анотація;
- зміст;
- перелік умовних позначень (за необхідності);
- вступ;
- основна частина (від трьох розділів, залежно від виду дисертації);
 - висновки до кожного розділу дисертації;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (обов'язково один із додатків має бути *Список публікацій здобувача за темою дисертації*).

Кожен з цих елементів, а також розділи основної частини та додатки мають починатися з нової сторінки.

Кожен розділ складається, як правило, з 3-х підрозділів, але, за необхідності, це може бути зміненим.

Зміст дисертаційної роботи являє собою складний план . Це розгорнутий перелік завдань (перелік підрозділів (1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2 тощо)), які повинні бути вирішені у кожному розділі із зазначенням нумерації та номерів їх початкових сторінок.

ПРИКЛАД

АНОТАЦІЯ.....	стор
ЗМІСТ	
Перелік умовних позначень (за потреби)	стор
ВСТУП.....	стор
РОЗДІЛ 1 (НАЗВА).....	стор
1.1 (Назва).....	стор
1.2 (Назва).....	стор
1.3 (Назва).....	стор
Висновки до розділу 1.....	стор
РОЗДІЛ 2 (НАЗВА).....	стор
2.1 (Назва)	стор.
2.2 (Назва).....	стор.
2.3 (Назва).....	стор.
Висновки до розділу 2	стор
РОЗДІЛ 3 (НАЗВА).....	стор.
3.1 (Назва).....	стор.
3.2 (Назва).....	стор.
3.3 (Назва).....	стор.
Висновки до розділу 3.....	стор
ВИСНОВКИ.....	стор.
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	стор.
ДОДАТКИ.....	стор.

РОЗДІЛ 4

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ З ПСИХОЛОГІЇ

Рекомендації щодо структури та оформлення дисертаційного дослідження зі спеціальності 053 «Психологія» Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12.01.2017 р. № 40 (редакція 12.07.2019) визначено та затверджено вимоги до оформлення дисертації, які визначають структуру та правила оформлення дисертації.

Дисертаційна робота повинна відповідати наступним вимогам:

- тема дисертаційної роботи має бути актуальною;
- здобувач ступеня доктора філософії самостійно виконує роботу під керівництвом наукового керівника;
- здобувач ступеня доктора філософії особисто обирає напрям і тему психологічного дослідження;
- практична цінність матеріалів дослідження підтверджується довідками про впровадження результатів дослідження;
- дисертаційна робота оформлюється відповідно до встановлених вимог;
- здобувач ступеня доктора філософії зобов'язаний прилюдно захистити дисертаційну роботу.

Дисертаційна робота виконується протягом визначеного терміну. Вона повинна бути виконана в термін, передбачений графіком освітнього процесу навчання здобувачів III (освітньо-наукового) рівня освіти ОС «Доктор філософії» зі спеціальності Психологія ОНП «Психологія».

Анотація до дисертаційної роботи

Для ознайомлення зі змістом та результатами дисертації анотація подається державною та англійською мовами як узагальнений короткий виклад основного змісту дисертаційного дослідження. В анотації дисертації мають бути стисло презентовані основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та практичної значущості.

В анотації також вказуються:

прізвище та ініціали здобувача;

назва дисертації;

вид дисертації та науковий ступінь, на який претендує здобувач;

спеціальність (шифр і назва);

найменування закладу вищої освіти або найменування наукової установи, у якій здійснювалася підготовка;

найменування наукової установи або найменування закладу вищої освіти, у спеціалізованій вченій раді в якій (якому) відбудеться захист;

місто, рік захисту.

Обсяг анотації становить 0,2 – 0,3 авторських аркуша (5-7 сторінок).

Анотація може подаватися також третьою мовою, пов'язаною з предметом дослідження.

Наприкінці анотації наводяться ключові слова відповідною мовою. Сукупність ключових слів повинна відповідати основному змісту наукової роботи, відображати тематику дослідження і забезпечувати тематичний пошук роботи. Кількість ключових слів становить від п'яти до п'ятнадцяти. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують у рядок через кому.

Після ключових слів наводиться список публікацій здобувача за темою дисертації. Вказуються наукові праці:

- в яких опубліковані основні наукові результати дисертації;
- які засвідчують апробацію матеріалів дисертації;
- які додатково відображають наукові результати дисертації.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць вимірювання, скорочень подається за необхідності у вигляді окремого списку. Додатково їхнє пояснення наводиться у тексті при першому згадуванні. Скорочення, символи, позначення, які повторюються не більше двох разів, до переліку не вносяться.

Вступ до дисертаційної роботи

У вступі необхідно виділити наступні компоненти:

1. Обґрунтування актуальності вибору теми психологічного дослідження.
2. Стан і ступінь розробки проблеми.
3. Мета дослідження.
4. Завдання дослідження.
5. Об'єкт дослідження.
6. Предмет дослідження.
7. Методи дослідження.
8. Наукова новизна отриманих результатів.
9. Практична значущість дослідження.
10. Інформаційна база дослідження (автоматизовані інформаційно-пошукові системи, бази даних, банки даних, Internet тощо)
11. Особистий внесок здобувача.
12. Експериментальна база дослідження із зазначенням якісних та кількісних характеристик досліджуваних.
13. Апробація результатів дослідження.
14. Обсяг і структура роботи.
15. Зв'язок роботи з науковими програмами (за наявності у вступі ці програми можуть вказуватися).

Деякі роз'яснення стосовно написання компонентів ВСТУПУ

Обґрунтування вибору теми дослідження. В актуальності теми дослідження дається характеристика проблемної ситуації, на рішення якої

було спрямовано дослідження. Опис проблемної ситуації подається таким чином, щоб поряд з її констатацією, вказувалися методи щодо її вирішення. Тим самим характеристика проблемної ситуації приймає завершений вигляд.

Стан і ступінь розробки проблеми. Перераховуються вітчизняні та зарубіжні вчені, що досліджували проблематику з теми дослідження, та наводяться результати, які були ними отримані.

Об'єкт дослідження. Це психологічний процесу або психологічне явище, що породжують проблемну ситуацію, обрану для дослідження.

Предмет дослідження визначає тему психологічного дослідження. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове.

Мета дисертаційного дослідження повинна носити комплексний характер та лаконічно визначати зміст і завдання дослідження. Метою виконання дисертаційного дослідження може бути поглиблення та узагальнення здобутих знань психологічної галузі; застосування методичного інструментарію при розв'язанні конкретної актуальної обраної психологічної проблеми; апробація власних науково-методичних програм.

Завдання наукового дослідження мають забезпечувати досягнення поставленої мети і узгоджуватися з основними розділами та підрозділами дисертаційної роботи. Перелік завдань зазначають у формі перерахунку: «дослідити ...», «встановити ...», «виявити ...», «виділити ...», «визначити...», «оцінити ...», «запропонувати ...», «здійснити ...», «обґрунтувати ...», «описати ...», «охарактеризувати ...», «передбачити ...», «покращити ...», «поширити ...», «проаналізувати ...», «розкрити ...», «розробити...», «удосконалити...», «узагальнити...», «впровадити ...», «надати рекомендації щодо ...» тощо. Заголовки розділів роботи визначаються саме при формулюванні завдань дослідження.

Завданнями дисертаційної роботи є:

- вивчення, узагальнення та визначення теоретико-методичних засад обраної теми психологічного дослідження;
- проведення емпіричного аналізу теми дослідження із застосуванням сучасного методичного інструментарію;
- розробка та апробація альтернативних варіантів розв'язання теми дослідження;
- розробка методичних рекомендацій щодо використання альтернативних психологічних програм і зсобів у вирішенні теми дисертаційного дослідження.

Методи дослідження. Перераховуються використані у роботі методи дослідження. Необхідно коротко та змістовно визначити, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Серед основних методів можуть бути застосовані загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, основу яких становлять системний аналіз, індукція й дедукція, аналіз і синтез, абстрагування, моделювання, прогнозування, експертиза тощо. Серед емпіричних методів дослідження використовують спостереження, бесіди, опитування у формі інтерв'ювання, анкетування, тестування, метод

експерименту. Крім того, в експериментальній частині дослідження використовують методи статистичної обробки даних: групування, математичної перевірки припущень та ін. Наводяться також використані психодіагностичні методики дослідження.

Новизна отриманих результатів. Аргументовано, коротко та чітко презентуються основні наукові положення, які виносяться на захист, із зазначенням відмінності одержаних результатів від відомих раніше. Автором наголошується те, що було отримано вперше удосконалено, розширено або отримало подальшого розвитку.

У новизні логіка пред'явлення отриманих результатів дослідження має бути послідовним викладом наступних елементів:

- 1) що зроблено – формулювання результату;
- 2) як це зроблено, за допомогою чого;
- 3) що отримано в результаті.

Характеристика результатів наукової новизни дослідження, презентується наступним чином:

вперше:.....

удосконалено та розширено:.....

отримало подальшого розвитку:.....

Практична значущість отриманих результатів. Надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх практичного використання.

Особистий внесок здобувача. Якщо у дисертації використано ідеї або розробки, що належать співавторам, разом з якими здобувачем опубліковано наукові праці, обов'язково зазначається конкретний особистий внесок здобувача в таку працю або розробці; здобувач має також додати посилання на дисертації співавторів, у яких було використано результати спільних робіт).

Експериментальна база дослідження. Вказується база (установа, навчальний заклад, центр, організація тощо) проведення емпіричного дослідження, кількість учасників які були задіяні в ньому, їх гендерні, вікові, соціальні та професійні характеристики.

Апробація результатів дослідження, публікації.

В апробації результатів дослідження зазначається, на яких наукових та науково-практичних конференціях, конгресах, симпозіумах, семінарах тощо оприлюднені результати дослідження (зазначаються назви конференцій, місце та дата проведення).

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Вказується, в рамках яких програм, тематичних планів, наукових тематик і грантів, зокрема галузевих, державних та/або міжнародних, виконувалося дисертаційне дослідження, із зазначенням номерів державної реєстрації науково-дослідних робіт і найменуванням організації, де виконувалася робота.

Обсяг і структура роботи. У цій рубриці зазначається:
– кількість розділів;

- кількість підрозділів;
- наявність вступу та висновків;
- загальний та основний обсяг використаних літературних джерел;
- кількість додатків;
- загальний обсяг дисертаційної роботи;
- кількість таблиць та рисунків.

У розділах *основної частини дисертації* детально розглядають методiku і техніки дослідження та узагальнюють результати. Всі несуттєві для вирішення наукового завдання матеріали виносять у додатки.

Зміст розділів основної частини повинен точно відповідати темі дисертації та повністю її розкривати. У цих розділах здобувач стисло, логічно й аргументовано викладає матеріал згідно з вимогами до наукових праць, що подаються до друку.

Внаслідок виконання теоретичної частини дисертації формулюються завдання експериментальних досліджень. Кінцевою метою є порівняння даних теоретичних та експериментальних досліджень. Крім того, після завершення теоретичної частини визначають потрібний обсяг емпіричного дослідження й очікуваний характер результатів.

Підсумкові дані розрахунків доцільно оформлювати у вигляді таблиць і рисунків. Найважливіші з них слід винести у презентаційну доповідь на захисті дисертації.

Не варто включати до теоретичної частини дисертації тривіальні проміжні обчислення. Навіть у викладенні основних результатів дослідження треба бути максимально економним, уникати повторів і пояснень очевидних положень.

Експериментальні частини всіх дисертацій - чисто специфічні за характером, обсягом і методикою виконання. До початку експерименту чітко формулюють завдання і обґрунтовують методичні підходи до проведення дослідження. При виборі методик визначають обсяг кожного експерименту, зазначають вимоги до вимірювальної та допоміжної апаратури і усвідомлюють, які параметри змінюються в ході експериментів, в яких межах і з яким кроком повинні проводитися ці виміри.

Для підтвердження власних теоретичних висновків здобувачі можуть використовувати отримані результати іншими дослідниками. Це тільки доводитиме актуальність роботи й об'єктивність експериментальних результатів. Проте, на кожне згадування про результати праці інших вчених необхідно отримати дозвіл зацікавленої організації та слід вказати автора та джерело інформації.

Самі по собі експериментальні дослідження, як правило, не можуть бути єдиною метою наукової праці. Посилання на актуальність досліджень, суттєві практичні результати не замінюють доведення достовірності, теоретичне обґрунтування результатів експериментів. Навіть коли рекомендації, запропоновані дисертантом, виявляються корисними, то емпіризм - це ще не наука. Тому особливу увагу треба звернути на те, щоб

при виконанні теоретичної частини були чітко сформульовані наукові положення проведення експериментів.

Кожен розділ дисертації закінчують короткими висновками обсягом до 1 сторінки. Висновки до розділів теоретичної частини повинні містити: коротку суть результату теоретичного аналізу; формулювання новизни результату; обґрунтування достовірності результату; пояснення практичної цінності результату.

Висновки до розділів експериментальної частини повинні містити: коротку суть експерименту (мета, організація, умови і т.ін.); стислий контекст отриманого результату дослідження; характеристику новизни отриманого результату; якісний та кількісний аналіз відповідності даних, передбачених теорією, за результатами експерименту; практичну цінність отриманого результату.

Загальні висновки дисертації виконують роль закінчення, зумовленого логікою проведення дослідження у формі синтезу накопиченої в основній частині наукової інформації. Цей синтез - послідовне, логічно структуроване викладення отриманих підсумкових результатів та їх співвідношення із загальною метою і конкретними завданнями, поставленими та сформульованими у вступі. Тут міститься основне знання, яке є новим і виносить на обговорення й оцінку наукової спільноти при публічному захисті дисертації, а також бачення автором перспектив подальших наукових розвідок щодо досліджуваної проблеми.

Після загальних висновків подається *бібліографічний список використаної літератури*. Цей список презентує компетентність здобувача до самостійного творчого й аналітичного пошуку.

Список використаних джерел формується здобувачем наукового ступеня в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків у хронологічному порядку. Не варто вводити до бібліографічного покажчика праці, на які немає посилання у тексті дисертації і які фактично не були використані, а також енциклопедії, підручники, довідники, науково-популярні книжки, газети. Переважна більшість наукових джерел повинна бути XXI сторіччя.

Бібліографічний опис списку використаних джерел у дисертації може оформлятися здобувачем наукового ступеня за його вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація».

Здобувач зобов'язаний посилатися на джерела, з яких у дисертації використано матеріали, окремі результати, ідеї чи висновки для розроблення власних проблем, завдань, питань. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність цитування певних наукових робіт, необхідну інформацію про них, допомагають з'ясувати їх зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання творів. Більш ранні видання можна зазначати лише в тих випадках, коли наявний в них матеріал не ввійшов до останнього видання.

Варто пам'ятати, що з 1 грудня 2023 року Верховною Радою України заборонено використання джерел інформації держави-агресора або держави-окупанта в освітніх програмах, в науковій та науково-технічній діяльності.

Допоміжні або додаткові матеріали, що переобтяжують текст основної частини дисертації, але потрібні для повноти її сприйняття, доцільно вносити до *додатків*. До додатків може також включатися: проміжні формули і розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; протоколи впровадження, листи підтримки результатів дисертаційної роботи; інструкції та методики, пред'явлення алгоритмів, які не є основними результатами дисертації, описи і тексти комп'ютерних програм вирішення завдань, таблиці допоміжних цифрових даних, які розроблені у процесі виконання дисертації; ілюстрації допоміжного характеру; повноцінний зміст психологічної програми, інші матеріали та дані.

Дисертація може містити *допоміжні покажчики*, розміщені після додатків, або на їх місці, якщо немає останніх. Найпоширенішими є алфавітно-предметні покажчики, тобто перелік основних понять, що зустрічаються в тексті, із зазначенням сторінок, де вони згадуються. Алфавітно-предметний покажчик істотно полегшує орієнтування в електронному варіанті тексту дисертації.

Обов'язковим додатком до дисертації є список публікацій здобувача за темою дисертації та відомості про апробацію результатів дисертації (зазначаються назви конференції, конгресу, симпозіуму, семінару, школи, місце та дата проведення, форма участі).

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці слід подавати в дисертації безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Рисунки і таблиці, розміщені на окремих сторінках дисертації, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю або рисунок, розміри яких більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або додатках.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в дисертації подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу).

Якщо в дисертації одна таблиця, то її нумерують за загальними правилами.

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2».

Формули в дисертації (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери пишуть біля правого краю аркуша в одному рядку з відповідною формулою в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Примітки до тексту і таблиць, в яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші декілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку.

Мова та стиль дисертаційної роботи

Мовленнєвому викладу, стилю й орфографії дисертаційної роботи необхідно приділити особливу увагу. Не допускається переклад іншомовного тексту через сервіс автоматичного перекладу <https://translate.google>. Текст дисертаційного дослідження має бути ретельно вчитаний.

Мова і стиль дисертаційної роботи має відповідати вимогам ділової української мови та академічному етикету, сутністю якого є інтерпретація власної та запозичених точок зору з метою обґрунтування наукової думки.

Науковий текст має характеризуватися смисловою завершеністю, цілісністю і зв'язністю. Для вияву логічних зв'язків варто використовувати спеціальні функціонально-синтаксичні засоби, що вказують на послідовність розвитку думки (спочатку, насамперед, потім, по перше, по-друге, отже і т.ін.), відношення - заперечення (проте, тимчасом, але, тоді як однак, аж ніяк), причинно-наслідкові відношення (таким чином, тому, завдяки цьому, відповідно до цього, внаслідок цього, крім того, до того ж), перехід від одної думки до іншої (раніше ніж перейти до.... звернімося до., розглянемо, зупинимось на., розглянувши..., перейдемо до..., треба зупинитися на.... варто розглянути...), результат - висновок (отже, значить, як висновок, на закінчення зазначимо, все зазначене дає змогу зробити висновок, підсумовуючи, слід відзначити,..).

Не варто у тексті використовувати елементи емоційної та розмовної мови. Науковий текст мають наповнювати лише точні, отримані в результаті тривалих спостережень і наукових експериментів, відомості та факти, що потребують точності їх вербального пред'явлення.

В Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова низький рівень толерантності до плагіату в наукових роботах здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня. Дотримання академічної доброчесності є одним з основних принципів діяльності Університету та є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньо-наукового процесу в Університеті. <https://udu.edu.ua/universytet/prozoryi-universytet#polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-v-udu>

РОЗДІЛ 5

ВИМОГИ ДО ТЕХНІЧНОГО ОФОРМЛЕННЯ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Оформлення дисертаційної роботи має відповідати наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12.01.2017 р. № 40 (редакція 12.07.2019) та вимогам ДСТУ 3008:2015 «Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення».

Дисертаційна робота має бути виконана у вигляді комп'ютерного набору тексту на одній або двох сторонах (за бажанням) аркуша білого паперу формату А4 (210 мм x 297 мм).

Комп'ютерний набір виконується:

- шрифтом *Times New Roman*;
- розміром 14 пт;
- інтервал – 1,5.

Текст дисертаційної роботи розміщується на сторінці, яка обмежується полями:

- ліве – не менше 20-25 мм;
- праве – не менше 10 мм;
- верхнє та нижнє – не менше 20 мм.

Обсяг основного тексту дисертації визначається пунктами 10, 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, або може встановлюватися освітньо-науковою програмою закладу вищої освіти (наукової установи) відповідно до специфіки відповідної галузі знань та/або спеціальності. До загального обсягу дисертації не включаються таблиці та ілюстрації, які повністю займають площу сторінки. Один авторський аркуш дорівнює 40 тис. друкованих знаків, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами, що становить близько 24 сторінок друкованого тексту при оформленні дисертації за допомогою комп'ютерної техніки з використанням текстового редактора Word: шрифт - Times New Roman, розмір шрифту - 14 pt

Дисертаційна робота починається з титульного аркуша, який виконується за формою [Додаток 1].

За титульним аркушем послідовно розміщують:

- анотація [Додаток 2].;
- зміст;
- вступ;
- перший розділ;
- висновки до розділу 1:
- другий розділ;
- висновки до розділу 2:

- третій та наступні розділ;
- висновки до розділу 3;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (не нумеруються).

Нумерація сторінок дисертаційної роботи наскрізна. Номер сторінки проставляється арабськими цифрами в правому верхньому кутку (шрифтом *Times New Roman*; розмір 12 pt).

Титульний аркуш входить до загальної нумерації сторінок дисертації. Номер сторінки на титульному аркуші не проставляють.

Текст основної частини дисертації поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти.

Заголовки структурних частин дисертації «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів та висновки до розділів — маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розбивку в підбір до тексту. В кінці надрукованого заголовка ставиться крапка.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 3-4 інтервалам.

Кожну структурну частину дисертації починають з нової сторінки.

До загального обсягу дисертації, визначеного «Порядком», не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів дисертації підлягають нумерації на загальних засадах.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Посилання в тексті дисертаційної роботи.

Посилання в тексті дисертаційної роботи робляться в квадратних дужках, вказуючи номер видання зі списку використаної літератури.

Приклади оформлення посилання в тексті роботи :

[25] – номер видання зі списку використаної літератури;

[63, с. 114] - номер видання зі списку використаної літератури та сторінка на якій у цьому виданні знаходиться цитата чи думка автора

[63; 84; 95; 104] – перелік видань зі списку використаної літератури, на які робить посилання автор дисертаційного дослідження.

РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК
стилів оформлення списку наукових публікацій:

1. Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015
2. MLA (Modern Language Association) style.
3. APA6 7(American Psychological Association) style.
4. Chicago/Turabian style8.
5. Harvard style8.
6. ACS (American Chemical Society) style.
7. AIP (American Institute of Physics) style.
8. IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) style.
9. Vancouver style10.
10. OSCOLA.
11. APS (American Physics Society) style11.
12. Springer MathPhys Style.12

РОЗДІЛ 6
РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ ТА
СПИСКУ ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Бібліографічні посилання розрізняють залежно від складу елементів бібліографічного запису, місця розташування в документі, повторності наведення та вмісту бібліографічних записів. За складом елементів бібліографічного запису розрізняють повне та коротке бібліографічне посилання.

Повне бібліографічне посилання містить усі обов'язкові елементи, що використовують для загальної характеристики, ідентифікування й пошуку об'єкта посилання.

Коротке бібліографічне посилання містить частину обов'язкових елементів, які використовують тільки для пошуку об'єкта посилання.

Наводимо вимоги до оформлення бібліографії дисертаційного дослідження з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
<p style="text-align: center;">Книги: Один автор</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
<p style="text-align: center;">Два автори</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
<p style="text-align: center;">Три автори</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
<p style="text-align: center;">Чотири і більше авторів</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.

Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с. 3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с. 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с. 6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с. 7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с. 8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с. 9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с. 10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с. 11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.
Багатотомні видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Сеницына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с. 3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с. 4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с. 5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.
Автореферат и дисертацій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с. 2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.
Дисертації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок ХХ ст.): дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.

	<p>3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536.</p> <p>4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141.</p> <p>8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.</p>
Каталоги	<p>1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.</p> <p>2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Землянщина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін.; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.</p>
Бібліографічні і покажчики	<p>1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с.</p> <p>2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10).</p> <p>3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).</p> <p>4. Лисодед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с.</p> <p>5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).</p>
Частина видання: книги	<p>1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493.</p> <p>2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212.</p> <p>3. Коломоець Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоець. Київ, 2009. С. 195–197.</p> <p>4. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012.</p>

	С. 151–169.
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137. 3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150. 4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53. 5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.
Частина видання: довідкового видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673. 2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55. 3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.
Частина видання: продовжуваного видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формування їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159. 3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218. 4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92. 2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79. 3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15. 5. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.
Електронні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf. 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в

	<p>Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки.</i> Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації.</i> 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>
--	---

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукововго) рівня Доктор філософії у галузі 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психології (Наказ МОН України від 20.07.2022 р. № 646)
2. Вимоги до оформлення дисертації (Наказ МОН від 12.01.2017 №40) редакція від 12.07.2019,
3. Як підготувати дисертацію на здобуття наукового ступеня (Методичні пооради). Автор-упорядникЛ.А.Пономаренко.К.: Вид-во «Толока», 2011. 79 с.
- 4.Як правильно оформити дисертацію та документи атестаційної справи: Зб.нормат. док. з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації / Упоряд. Л.І.Мірошніченко. К. : Вид-во «Толока», 2012. 56с.

ЗМІСТ ТА НАПОВНЕННЯ ДОДАТКІВ

Додаток 1

до Вимог оформлення дисертації

Титульний аркуш дисертації

Найменування закладу вищлі освіти або наукової установи,
де здійснювалася підготовка здобувача,
органу, до сфери управління якого належить заклад, установа

Найменування закладу вищої освіти або наукової установи,
у спеціалізованій вченій раді якого (якої) проводився захист дисертації,
органу, до сфери управління якого належить заклад, установа

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

(прізвище, ім'я, по батькові)

Гриф

Прим. № _____

УДК _____

(індекс)

ДИСЕРТАЦІЯ

(назва дисертації)

(шифр і назва спеціальності)

(галузь знань)

Подається на здобуття наукового ступеня _____

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

(підпис, ініціали та прізвище здобувача)

Науковий керівник (консультант)

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене

звання)

Місто - рік

Примітка. Відомості щодо грифа секретності та напис «Прим. № _____» наводять за необхідності.

АНОТАЦІЯ

Сорокіна Н.В. Психологічні детермінанти розвитку емоційного інтелекту особистості дорослого віку в умовах воєнного стану. - Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук (доктора філософії) за спеціальністю 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» (012 - Дошкільна освіта). - Інститут педагогіки НАПН України, Київ, 2016.

Зміст анотації (українською та англійською мовами)

Ключові слова

Список публікацій здобувача

Підписано до друку 03.02.2025 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times
Умовн.друк.арк. 1,86. Облік.видав.арк.1,56
Зам. № 009
Віддруковано з оригіналів.

Видавництво Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова.
01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9
Свідоцтво про реєстрацію ДК 7896 від 25.07.2023.
(044) 239-30-26.

ВИДАВНИЦТВО
УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені М. П. Драгоманова